

CUPRINS

<i>Prefață</i>	9
CAPITOLUL I	
Apariția psihologiei ca știință	13
1.1. Apariția psihologiei ca știință	13
1.2. Domeniul de definiție al psihologiei medicale	16
1.3. Rolul factorilor psihici în geneza și evoluția bolii	17
1.3.1. Rolul factorilor psihici în geneza și evoluția ulterioară a bolii	17
1.3.2. Rolul psihologiei în formarea profesională a medicului	18
1.4. Relațiile interdisciplinare ale psihologiei medicale	19
1.4.1. Relațiile cu psihologia generală, psihologia socială și alte ramuri aplicative ale psihologiei	19
1.4.2. Relațiile cu științele medicale	20
1.4.3. Relațiile cu științele biologice	22
1.4.4. Relațiile cu alte științe umaniste	22
CAPITOLUL II	
Dimensiunea bio-psiho-socială a stării de boală	23
2.1. Reprezentarea socială și culturală a sănătății și bolii	23
2.2. Aspecte psihosociale ale statutului de bolnav	24
2.2.1. Modele ale persoanei umane	25
2.2.2. Individualitate și individualizare	26
2.2.3. Constituția și tipul psihologic	28
2.3.1. Tipul de personalitate și boala	32
2.4. Principii fundamentale ale abordării psihosomatice	36
2.4.1. Reacțiile la starea de criză	37
2.4.2. Stresul	38
2.4.3. Concepte psihodinamice	39
2.4.3.1. Desomatizare – resomatizare	41
2.4.3.2. Diferențierea tulburărilor de conversiune	42
2.4.3.3. Alexitimia	43
2.4.3.4. Pierderea de obiect	43
2.5. Tulburările psihosomatice	45

CAPITOLUL III

Comportamentul verbal și non-verbal	47
3.1. Kinestezica sau studiul mișcărilor corpului	47
3.1.1. Percepția și utilizarea spațiului	49
3.1.2. Contactul vizual	50
3.1.3. Contactul cutanat	51
3.1.4. Percepția și semnificația utilizării timpului	51
3.1.5. Mesajele corpului	52
3.1.5.1. Postura	52
3.1.5.2. Mersul	53
3.1.6. Factorii determinanți ai competenței de comunicare non-verbală	54
3.2. Comportamentul verbal și non-verbal în diagnosticul medical	55
3.2.1. Comportamentul expresiv – modalitate de evaluare clinică	55
3.2.1.1. Râsul și plânsul	57
3.2.1.2. Mâna	57
3.3. Metode de evaluare psihologică a personalității	60
3.4. Diagnosticul medical	62
3.4.1. Tipuri de diagnostic medical	62
3.4.2. Erorile de diagnostic	64

CAPITOLUL IV

Durerea	65
4.1.1. Percepția, interpretarea și semnificația durerii	65
4.1.2. Interpretarea durerii	65
4.1.3. Semnificația durerii în diagnosticul medical	66
4.2. Tipuri de durere	67
4.3. Modificările psihice induse de durere	70
4.3.1. Moartea – problemă a psihologiei medicale	72
4.4. Modalități de evaluare a durerii	75

CAPITOLUL V

Relațiile interpersonale medic-pacient	81
5.1. Elemente fundamentale de rol necesare medicului	81
5.2. Comunicarea medic-pacient	84
5.2.1. Identificarea stărilor conflictuale în cadrul comunicării medic-pacient	84
5.2.1.1. Medicul și pretențiile pacientului	86
5.3. Răspuns neadecvat la întrebările bolnavului	88
5.4. Exces sau lipsa de autoritate față de bolnav	89
5.5. Angrenarea în situații conflictuale generate din vina medicului ori a pacientului	90

5.5.1. Premisele unor stări conflictuale din vina bolnavului	90
5.5.2. Premisele antrenării medicului în relații conflictuale	90
5.5.2.1.2. Sursele de conflicte care perturbă comunicarea medic-pacient	91
5.5.3. Informarea pacientului de către medic	96
5.4. Modele ale relației interpersonale medic-pacient	96

CAPITOLUL VI

Psihologia bolnavului	99
6.1. Boala – situație de impas existențial	99
6.2. Tipuri de relații psihologice stabilite între medic și bolnav	100
6.2.1. Relațiile interpersonale intelectuale	100
6.2.2. Relațiile interpersonale afective	101
6.2.3. Relațiile interpersonale morale	102
6.2.3.1. Pentru medic	102
6.2.3.1.1. Extinderea îndatoririlor medicului dincolo de limitele profesiei	102
6.2.3.1.2. Susținerea morală a bolnavului	103
6.2.3.1.3. Explicații oferite bolnavului	103
6.2.3.1.4. Adevărul despre boală	103
6.2.3.2. Pentru bolnav	104
6.2.3.2.1. Mascarea neîncrederii în capacitatea medicului (pe plan profesional)	104
6.2.3.2.2. Discreție în relatarea suferinței	104
6.2.3.2.3. Sinceritate în relatarea amănunțelor legate de boala și de evoluția acesteia ...	105
6.2.3.2.4. Renunțarea la „tendențele acaparante”	105
6.3. Principalele tipuri de bolnavi spitalizați	106
6.3.1. Bolnavi „transparentți”	106
6.3.2. Bolnavi “discreți”	107
6.4. Reacțiile individului față de boală	108
6.5. Atitudinea bolnavului față de boală	109
6.6. Modificările de tip comportamental induse de boală	110
6.7. “Arta” de a fi pacient sau cum să-i facem pe medici să ne asculte	115

CAPITOLUL VII

Aspecte psihologice și psihosomatice în medicina dentară	119
7.1. Semnificația psihologică a zonei orale	120
7.2. Procese psihice implicate în relația medic stomatolog-pacient	123
7.2.1. Relația medic stomatolog-pacient	124
7.2.2. Reacții psihologice în timpul tratamentului stomatologic ...	125
7.3. Comportamentul diferitelor categorii de pacienți în timpul tratamentului stomatologic	125

7.3.1. Aspecte psihologice în pedodonție	125
7.3.1.1. Îngrijirea danturii la copii	126
7.3.2. Profilaxia în adolescență	128
7.4. Aspecte psihologice în ortodonție	129
7.5. Aspecte psihologice în protetica dentară și gnotologie	129
7.6. Influențe psihogene în chirurgia buco-maxilo-facială	132
7.7. Comportamentul pacienților dificili în timpul tratamentului stomatologic	134
CAPITOLUL VIII	
Tehnicile psihoterapeutice și tratamentul stomatologic	137
CAPITOLUL IX	
Probe psihologice	143
<i>Bibliografie</i>	175